

Âlimlerimiz, mesuliyeti (sorumluluğu) bir insanın görevlerini yerine getirip getirmediği, iman, amel, söz, fiil ve davranışlarının doğru olup olmadığı konusunda hesaba çekilmesi şeklinde tarif ederler. Zaten insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden birisi de ondaki bu sorumluluk şuurudur. Nitekim insan, akıl ve irade sahibi, sorumlu ve inanan bir varlıktır.

Mümin, mesuliyet insanıdır. O'nun Allah'a, Peygamber Efendimiz'e ve bütün Müslümanlara karşı bir sorumluluğu vardır. Bu sorumluluk kendisini, yeri geldiğinde Allah için koşturma, yeri geldiğinde ise güzel ahlâkını gösterme şeklinde gösterir.

Efendimiz, bazen bütün Müslümanları içine alacak şe- kilde, bazen de az veya çok belli bir topluluğu ihtiva edecek tarzda insanların sorumlu olduğunu belirtmiştir. Bazen de tek bir kişiye sorumluluğunu hatırlatmıştır. Şimdi konumuz- la ilgili bazı misaller vermek istiyoruz.

Peygamberimiz toplumun her seviyesindeki fertlerin sorumluluğu olduğunu belirtmiş ve hiç kimseyi muaf tutma- mıştır: "Her biriniz çobansınız ve hepiniz elinizin altındakinden sorumlusunuz: Devlet reisi bir çobandır ve elinin altındakinden sorumludur. Her fert ailesinin çobanıdır ve onlardan sorumludur. Kadın kocasının evinin çobanı ve onların gözetiminden sorumludur. Hizmetçi efendisinin malının çobanı ve elinin altındakilerden sorumludur. Her biriniz çoban ve her biriniz râiyetinden sorumludur."

İrşad ve tebliğ bakımından da her Müslüman sorumlu tutulmuştur. "Kim bir fenalık görürse, onu eliyle düzeltsin. Buna güç yetiremezse diliyle düzeltsin. Buna da güç yetiremezse hiç olmazsa kalbiyle buğz etsin" hadisi bu sorumluluğu belirtmektedir.

/Adanmislerin vasiflari

Binaenaleyh başkalarından önce Hakk' a, hakikate uyanmış, imanla tanışmış bir talebe, öğretmen ya da esnafın çevresindeki arkadaşlarına karşı bir kısım sorumlulukları vardır.

Bu kişiler sahip oldukları bütün imkânları kullanarak henüz imana tam uyanmamış arkadaşlarına hak ve hakikatleri anlatmalı, onların ellerinden tutarak kendilerinin teneffüs ettiği o temizlerden temiz iman atmosferi içine çekmeli; Cenab-i Hak ve Efendimiz'i onların ruhlarına duyurmaya çalışmalıdırlar. Aslında böyle bir faaliyet, aynı ölçüde toplumun her kesiminde artan bir ivmeyle devam ettirilmeli ve herkes nerede bulunursa bulunsun, kendisine kucak açacak muhabbet dolu bir sine bekleyen kitleleri sevgi ve hoşgörüyle bağrına basmalıdır. Böylece geleceğin nesilleri de ilk kuruluşun temsilcileri sayılan ashab-ı kiramdan (radiyallahu anhum) sonra bu ikinci dirilişin mümessillerini yürekten alkışlayacak ve tarihin altın sayfalarına kaydedeceklerdir.

/mesuliyet suuru